

BÀI HỌC 1

GIÁO DỤC TRONG VƯỜN Ê-ĐEN

CÂU GỐC: “Kìa, Đức Chúa Trời dùng quyền năng mà làm việc cách cao cả, Có giáo sư nào giống như Ngài chẳng?” (Gióp 36:22).

KINH THÁNH NGHIÊN CỨU: Sáng thế Ký 2:7-23; Sáng thế Ký 3:1-6; 2 Phi-e-rơ 1:3-11; 2 Phi-e-rơ 2:1-17; Hê-bơ-rơ 13:7, 17, 24.

Hầu hết các học sinh Kinh Thánh đều biết câu chuyện trong Sáng thế Ký 1 - 3 và các nhân vật trong chuyện: Đức Chúa Trời, A-đam, Ê-va, các thiên sứ và con rắn. Bối cảnh là một khu vườn đẹp tuyệt vời ở một thiên đường hạ giới có tên là Ê-đen. Cốt truyện dường như đi theo một chuỗi các sự kiện hợp lý. Đức Chúa Trời tạo dựng. Chúa chỉ dẫn A-đam và Ê-va. A-đam và Ê-va phạm tội. A-đam và Ê-va bị đuổi khỏi Vườn. Tuy nhiên, xem xét kỹ hơn một vài chương đầu tiên của Sáng Thế Ký, đặc biệt là qua lăng kính giáo dục, chúng ta sẽ khám phá những hiểu biết sâu sắc về các diễn viên, bối cảnh, và cốt chuyện.

“Hệ thống giáo dục được thiết lập từ lúc ban đầu của thế giới là một kiểu mẫu cho loài người tất cả về sau. Như một minh họa cho các nguyên tắc của nó, một ngôi trường kiểu mẫu được thành lập tại Vườn Ê-đen, tổ ấm của bậc cha mẹ đầu tiên của loài người. Khu vườn là lớp học, thiên nhiên là cuốn sách bài học, chính Đấng Tạo Hóa là thầy hướng dẫn, và tổ phụ của gia đình nhân loại là học sinh.” – Ellen G. White, *Education*, trang 20.

Đức Chúa Trời là vị sáng lập, là hiệu trưởng và là thầy giáo của ngôi trường đầu tiên này. Nhưng như chúng ta đã biết, A-đam và Ê-va cuối cùng đã chọn một giáo viên khác và học những bài học sai lạc. Điều gì đã xảy ra, tại sao, và chúng ta có thể học được gì từ câu chuyện về giáo dục của lúc ban đầu này có thể giúp chúng ta ngày nay?

1. HỌC ĐƯỜNG ĐẦU TIÊN

Tuy chúng ta khó tưởng tượng một khu vườn lại là một phòng học, nhưng thật ra, nó rất có ý nghĩa. Nhất là khi chúng ta nghĩ đến Vườn Ê-đen, nơi chứa đầy sự phong phú của mọi tạo vật diễm kiều mà Đức Chúa Trời tạo dựng. Với quan điểm của con người thường như chúng ta ngày nay, sống trên thế giới này, thật khó cho chúng ta tưởng tượng được con người thọ tạo chưa hề sa ngã đã được Đấng Tạo Hóa của họ trực tiếp huấn luyện và dạy dỗ họ, và vườn ấy chính là lớp học của họ.

Đọc Sáng thế Ký 2:7-23. Bạn để ý thấy chủ đích của Đức Chúa Trời trong việc tạo dựng, đặt A-đam và giao nhiệm vụ cho A-đam là gì?

Đức Chúa Trời đã nắn nên người nam và tạo người nữ theo ảnh tượng Ngài, cho họ một mái ấm gia đình và giao cho họ các công việc làm có ý nghĩa. Khi bạn tìm kiếm một mối tương quan thầy trò, thì đây là một mối quan hệ thật lý tưởng. Đức Chúa Trời biết khả năng của A-đam, vì Ngài đã tạo dựng A-đam. Ngài có thể dạy A-đam biết rằng A-đam có thể đạt được hết mọi tiềm năng của mình.

Đức Chúa Trời đã giao cho người nam trách nhiệm, nhưng Ngài cũng muốn người có niềm vui. Và có lẽ một phần của phương cách mang lại cho người nam hạnh phúc là ban cho anh ta trách nhiệm. Nói cho cùng, ai mà chẳng thấy được sự thỏa lòng, hạnh phúc khi được giao trách nhiệm và sau đó trung thành hoàn tất chúng? Chúa biết lòng của A-đam và những gì người cần để tăng tiến, vì vậy, Ngài đã giao cho A-đam nhiệm vụ chăm sóc khu vườn. “Giê-hô-va Đức Chúa Trời đem người ở vào cảnh vườn Ê-đen để trồng và giữ vườn” (Sáng thế Ký 2:15). Là những người sống trong thời đại ngày nay và chúng ta chỉ biết về một thế giới đã bị ô nhiễm vì tội lỗi và sự chết, thật khó để chúng ta tưởng tượng những bài học nào A-đam đã học được khi làm việc và chăm sóc khu vườn cũng là ngôi nhà của họ.

Trong Sáng thế Ký 2:19-23, Đức Chúa Trời đã dựng nên các thú vật mà chúng là những bạn đồng hành với A-đam và Ngài cũng dựng nên Ê-va là vợ của A-đam. Chúa biết rằng A-đam cần sự đồng hành và giúp đỡ của một kẻ giống như người, nên Ngài đã dựng nên người nữ.

Đức Chúa Trời cũng biết rằng con người cần phải có mối quan hệ mật thiết với Ngài, nên Ngài đã tạo ra một không gian thân mật ở Ê-đen trong phạm vi của khu vườn. Tất cả những điều này chứng thực cho mục đích của Đức Chúa Trời trong công việc sáng tạo và tình yêu của Ngài đối với nhân loại.

Dẫu ngày nay Vườn Ê-đen đã quá xa tầm với của chúng ta, chúng ta cũng vẫn có thể học được các bài học của thiên nhiên. Bạn có thể cho biết đó là những bài học nào, và thế nào để chúng ta nhận được lợi ích qua các bài học ấy khi chúng ta giải thích thiên nhiên qua lăng kính của Kinh Thánh?

2. SỰ XÂM NHẬP

Một trong những niềm vui lớn đối với nhiều giáo viên là sắp xếp phòng học của họ: treo các bảng thông báo, sắp xếp dụng cụ và sắp xếp các phòng học theo cách mình thích nhất. Khi chúng ta nhìn theo cặp mắt của Đức Chúa Trời đối với lớp học là Vườn Địa đàng, chúng ta thấy sự chăm sóc ân cần mà Ngài bỏ vào trong việc chuẩn bị môi trường học tập cho A-đam và È-va. Ngài mong muốn họ được bao quanh bởi những nét tuyệt mỹ của thiên nhiên. Chúng ta có thể tưởng tượng rằng mỗi bông hoa, chim chóc, thú vật và cây cỏ đều mang đến cơ hội cho A-đam và È-va tìm hiểu thêm về thế giới của họ và về Đấng Tạo Hóa của họ.

Tuy nhiên, có một sự thay đổi đột ngột từ Sáng thế Ký đoạn 2 sang đoạn 3. Chúng ta đã kiểm kê hết tất cả những điều tốt lành mà Đức Chúa Trời đã tạo ra với ý định thiên thượng. Nhưng, Sáng thế Ký 3:1, chúng ta cũng đã ý thức được việc Chúa để cho loài người được có ý chí tự do. Sự hiện diện của con rắn “là giống quỷ quyết hơn hết.” Lời diễn tả ấy là một sự khởi đầu khác thường so với những chữ mà chúng ta đã thấy được dùng ở các đoạn trước. Những chữ như “thật tốt lành” và “chẳng hổ thẹn” và “cảnh trí đẹp mắt” đã được dùng để mô tả sự sáng tạo của Chúa trong các đoạn trước. Bây giờ, với con rắn, có một sự thay đổi về giọng điệu. Chữ “quỷ quyết” cũng được dịch trong một số phiên bản là tinh ranh. Đây đột nhiên một yếu tố tiêu cực được giới thiệu trong những gì, cho đến nay, chỉ là sự hoàn hảo.

Sáng thế Ký trình bày cho chúng ta thấy Đức Chúa Trời là ngược lại với “quỷ quyết.” Đức Chúa Trời đã khẳng định rõ ràng về những kỳ vọng của Ngài đối với cặp vợ chồng mới trong vườn. Chúng ta biết mạng lệnh Ngài phán bảo cho loài người trong Sáng thế Ký 2:16, 17 rằng Ngài đã thiết lập một quy tắc chính mà họ phải tuân theo, và đó là không được ăn trái của cây cấm.

Dấu bài học nào chúng ta có thể thu lượm từ câu chuyện này, một điều nổi bật: A-đam và È-va đã được tạo dựng là loài thọ tạo có đạo đức và tự do, họ là những loài thọ tạo có được sự lựa chọn giữa sự vâng lời và không vâng lời. Do đó, ngay từ khi bắt đầu, ngay cả trong một thế giới chưa hoàn chỉnh, chúng ta có thể thấy thực tế của ý chí tự do của con người.

Trong Sáng thế Ký 3:1–6, xem xét lại sự diễn tả mà con rắn dùng và chính È-va đã lặp lại. Bạn thấy con rắn gieo vào đầu È-va những tin tức nào? Và bạn để ý thấy sau đó, cách È-va suy nghĩ về cây biết điều thiện và điều ác thế nào?

Trong Sáng thế Ký 2:17, Chúa phán với A-đam rằng nếu người ăn trái của cây cấm thì “chắc chắn sẽ chết.” Khi È-va, trong Sáng thế Ký 3:3, đã lặp lại lời dặn ấy của Chúa, nhưng cách nàng nói không có gì là hùng hồn, và bỏ đi chữ “chắc chắn.” Trong Sáng thế Ký 3:4, con rắn đặt các chữ ấy trở lại, nhưng trong một cách hoàn toàn mâu thuẫn với những gì Đức Chúa Trời đã phán bảo. Dường như mặc dù È-va đã được dạy để biết về Chúa trong vườn, nàng đã không xem những gì mình học là điều quan trọng nhất, như qua cách chúng ta thấy bằng chính ngôn ngữ mà È-va đã dùng.

3. QUÊN MẤT THÔNG ĐIỆP

Như chúng ta đã thấy ngày hôm qua, mặc dù mạng lệnh rõ ràng của Đức Chúa Trời có cho Ê-va nhưng nàng đã xem đó chẳng phải là một mạng lệnh cứng rắn.

Dâu Ê-va đã không hiểu sai những gì Chúa nói với mình, nhưng rõ ràng là nàng đã không xem ấy là một điều quan trọng. Và hậu quả của sự không nghiêm túc với lời Chúa dạy ấy quả là vô lường. Do đó, khi Ê-va gặp con rắn, nàng đã lặp lại (nhưng không chính xác) với con rắn những gì Chúa đã nói liên quan đến những cây trái trong vườn (Sáng thế Ký 3:2, 3). Dĩ nhiên, thông điệp của Chúa không có gì là mới lạ với con rắn. Con rắn đã quen thuộc với mạng lệnh ấy và do đó đã chuẩn bị kỹ lưỡng để vạ vạ khi nó muốn dụ dỗ Ê-va bằng sự hỗn nhiên và ngây thơ của nàng.

Xem lại Sáng thế Ký 3:4-6. Bên cạnh việc trực tiếp phủ nhận những gì Chúa đã nói, con rắn còn nói gì nữa, và rõ ràng nó đã thành công với Ê-va? Con rắn đã lợi dụng những nguyên tắc nào?

Khi con rắn nói với Ê-va rằng một phần của mạng lệnh Chúa là không chính xác, lý ra nàng nên nghĩ đến việc hỏi lại với Chúa. Đây là nét đẹp của nền giáo dục trong vườn Ê-đen, sự thân mật của các học sinh đối với Vị Thầy oai quyền của họ chắc chắn vượt xa mọi điều chúng ta có thể hiểu được trên thế gian. Nhưng, thay vì chạy trốn con rắn, thay vì tìm kiếm sự trợ giúp của thiên thượng, Ê-va lại đứng đó để nghe thêm những lời dối gian và chấp nhận thông điệp của con rắn. Sự chấp nhận của nàng đối với mạng lệnh Chúa nay đã là một bản sửa đổi của con rắn cho thấy Ê-va đã có một chút hồ nghi về Đức Chúa Trời và những gì Ngài đã dặn biểu họ.

Trong khi đó, A-đam bước vào một tình huống khó khăn. “A-đam hiểu rằng người bạn đời của mình đã vi phạm mạng lệnh của Đức Chúa Trời và coi thường sự cấm đoán duy nhất mà Chúa đã đặt ra cho họ, và đây là một thử thách về lòng trung thành và tình yêu của họ. Có một cuộc giằng co khủng khiếp trong tâm trí A-đam. Lòng chàng đau đớn vì đã cho phép Ê-va đi lang thang xa mình. Nhưng bây giờ sự việc đã rồi; chàng có phải lia xa nàng, là người mà đã luôn kề cạnh và sự hiện diện của nàng đã là niềm hạnh phúc của mình. Thế nào chàng có thể để điều ấy xảy ra được?” – Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, trang 56. Thật không may, mặc dù biết phân biệt phải trái, A-đam đã chọn điều sai.

Hãy nghĩ về sự trở trêu đối trá ở đây: con rắn nói rằng nếu họ ăn trái cây cấm, họ sẽ “trở nên giống như Chúa” (Sáng thế Ký 3:5). Nhưng không phải Sáng thế Ký 1:27 đã nói rằng họ giống Chúa rồi sao? Điều này có thể dạy chúng ta điều gì về việc chúng ta có thể bị lừa dối dễ dàng như thế nào, và tại sao đức tin và sự vâng lời là sự bảo vệ duy nhất của chúng ta, ngay cả khi chúng ta đã nhận được sự giáo dục tốt nhất, cũng như A-đam và Ê-va?

4. KHÔI PHỤC NHỮNG GÌ ĐÃ MẤT

Khi A-đam và Ê-va chọn nghe theo lời của con rắn, họ phải đối diện bao nhiêu là hậu quả đau thương của việc ấy, kể cả bị trục xuất khỏi lớp học của Đức Chúa Trời. Hãy suy nghĩ về những gì A-đam và Ê-va đã mất vì tội lỗi của họ. Khi chúng ta hiểu sự sa ngã của họ, chúng ta có thể hiểu rõ hơn về mục đích giáo dục cho chúng ta trong thời đại hiện nay. Dầu vậy, tuy nay đã bị trục xuất, cuộc sống trong một thế giới bất toàn, họ cũng vẫn cần được dạy dỗ, nhưng sự giáo dục của họ nay đã có một mục đích mới.

Nếu sự giáo dục trước sự Sa ngã là cách Đức Chúa Trời giúp A-đam và Ê-va làm quen với Ngài, với bản chất, sự hoàn hảo và tình yêu của Ngài; thì sau khi họ bị đuổi khỏi vườn, công việc giáo dục phải giúp loài người tìm lại những điều ấy, cũng như tái tạo hình ảnh của Đức Chúa Trời trong mỗi con người. Mặc dù họ đã cách xa Đức Chúa Trời trên thể chất, không còn mặt đối mặt với Ngài, nhưng các đứa con của Chúa vẫn có thể biết về Ngài, về sự hoàn thiện của Ngài và tình yêu của Ngài. Qua sự cầu nguyện, lòng phục vụ và chuyên cần học hỏi Lời Ngài, chúng ta có thể đến gần với Đức Chúa Trời của chúng ta cũng như A-đam và Ê-va đã được khi còn ở trong Vườn Ê-đen.

Tin mừng cho chúng ta ấy là vì nhờ Đức Chúa Giê-su và kế hoạch cứu chuộc, tất cả không phải bị mất. Chúng ta có niềm hy vọng về sự cứu rỗi và chương trình phục hồi. Phần lớn sự giáo dục Cơ Đốc phải hướng người học sinh về Đức Chúa Giê-su và những gì Ngài đã làm cho chúng ta và sự khôi phục mà Ngài có cho chúng ta.

Đọc 2 Phi-e-rơ 1:3–11. Về việc tất cả mọi điều đã mất khi con người rời khỏi vườn, các câu này đến như là một khích lệ rằng nhiều điều vẫn có thể tìm lại được. Phi-e-rơ viết gì để chúng ta phải làm nếu chúng ta muốn cuộc sống mình được khôi phục lại theo hình ảnh Đức Chúa Trời?

Nhờ Đức Chúa Giê-su, chúng ta đã được ban cho tất cả những gì liên quan đến cuộc sống và sự tin kính. Thật là một lời hứa quý báu! Những thứ đó có thể là gì? Sứ đồ Phi-e-rơ cho chúng ta một bảng liệt kê: đức tin, đức hạnh, kiến thức, tánh tự chủ, lòng kiên trì, v.v. Cũng lưu ý rằng kiến thức là một trong những điều Phi-e-rơ đề cập. Ý tưởng này, tất nhiên, dẫn đến khái niệm giáo dục. Giáo dục chân chính sẽ dẫn đến kiến thức thật, kiến thức về Đấng Christ và do đó, không chỉ chúng ta sẽ trở nên giống Ngài hơn, chúng ta còn có thể đứng vững để chia sẻ kiến thức về Ngài với người khác.

Hãy suy nghĩ một chút về thực tế rằng cây cấm là cây của “kiến thức về điều thiện và điều ác.” Điều này cho chúng ta thấy lý do tại sao không phải tất cả các kiến thức đều tốt? Làm thế nào để chúng ta biết sự khác biệt giữa kiến thức tốt và kiến thức xấu?

5. NHỮNG KẺ XEM THƯỜNG THẨM QUYỀN

Có một số người được sinh ra với lòng hiếu học và được xem là người có bản chất học sinh trong mọi lớp học. Họ hầu như không cần học cực khổ mới đạt điểm xuất sắc. Họ hấp thụ những lời giảng dạy thật dễ dàng. Và những gì họ thu thập dường như không rời họ. Tuy nhiên, trong hai bức thư của ông Phi-e-rơ, chúng ta thấy rõ sự giáo dục của chúng ta trong Đấng Christ là một kinh nghiệm cơ hội bình đẳng cho bất cứ ai hết lòng học hỏi.

Những lời khích lệ của 2 Phi-e-rơ đoạn 1 tương phản với cảnh báo trầm lắng hơn trong 2 Phi-e-rơ đoạn 2.

Đọc 2 Phi-e-rơ 2:1-17. Những lời mạnh mẽ và lên án ông đang nói ở đây là gì? Đồng thời, giữa lời cảnh báo và lên án gay gắt này, hy vọng lớn nào được hứa với chúng ta?

Hãy để ý những gì Phi-e-rơ viết trong 2 Phi-e-rơ 2:10 về những kẻ xem thường thẩm quyền. Thật là một lời quở trách sắc bén cho những gì là một thực tế trong thời đại của chúng ta. Chúng ta, trong tư cách là hội thánh phải làm việc dựa trên giả định về các cấp thẩm quyền nào đó (xem Hê-bơ-rơ 13:7, 17, 24), và chúng ta được kêu gọi phục tùng và tuân theo chúng, ít nhất là ở mức độ mà các cấp thẩm quyền ấy trung thành với chính Chúa chúng ta.

Tuy nhiên, giữa sự lên án gay gắt này, Phi-e-rơ đề nghị (2 Phi-e-rơ 2:9) một phản biện. Ông nói rằng mặc dù Đức Chúa Trời rất quyền uy để loại bỏ những kẻ nào đã chọn sự lừa dối, Ngài cũng “biết cứu chữa những người tin kính khỏi cơn cám dỗ.” Có phải là một phần trong việc giáo dục Cơ Đốc giáo của chúng ta là không những chỉ dạy để tránh sự cám dỗ mà còn học để biết nhiều cách mà Đức Chúa Trời có thể làm được để giải thoát chúng ta khỏi sự cám dỗ cũng như giúp bảo vệ chúng ta chống lại những cám dỗ ấy, như Phi-e-rơ cảnh báo, “Dẫu vậy, trong dân chúng cũng đã có tiên tri giả, và cũng sẽ có giáo sư giả trong anh em; họ sẽ truyền những đạo dối làm hại, chối Chúa đã chuộc mình” (2 Phi-e-rơ 2:1)? Và cũng vậy, vì sự khinh miệt đối với thẩm quyền bị lên án, thì giáo dục Cơ Đốc của chúng ta có nên bao gồm việc học để hiểu sự phục tùng và tuân theo những người cai trị bạn cách phải lẽ (Hê-bơ-rơ 13:7) chẳng?

Tuy chúng ta không thể nói rằng A-đam và Ê-va coi thường thẩm quyền, nhưng rốt lại họ đã chọn không tuân theo thẩm quyền đó. Và điều làm cho sự vi phạm của họ trở nên tồi tệ là họ đã làm điều đó để nghịch lại cách trắng trợn về những gì thẩm quyền ấy, là chính Đức Chúa Trời, đã bảo họ – mà Ngài đã làm vậy chẳng qua vì lợi ích cho họ.

Suy gẫm thêm về câu hỏi về thẩm quyền này, không chỉ trong hội thánh hay trong gia đình, mà cả trong cuộc sống nói chung. Tại sao quyền hạn, cả việc thực thi quyền lực và sự phục tùng đúng đắn đối với nó, lại quan trọng đến vậy?

NGHIÊN CỨU BỒ TÚC:

“Đôi vợ chồng đầu tiên không chỉ là những đứa trẻ dưới sự chăm sóc của cha mà còn là học sinh nhận được sự chỉ dẫn từ Đấng Tạo Hóa thông thái. Họ được các thiên sứ viếng thăm và được thông công với Đấng Tạo Dựng họ mà không có một bức màn nào che khuất họ với Ngài. Họ tràn đầy sức sống của trái cây sự sống, và sức mạnh trí tuệ của họ chỉ thua có một chút so với các thiên sứ. Những bí ẩn của vũ trụ hữu hình, ‘công việc diệu kỳ của Đấng có trí tuệ trọn vẹn’ (Gióp 37:16) đã là một nguồn hướng dẫn và niềm vui không mỏi mệt cho họ. Các định luật và cách hoạt động của thiên nhiên, mà nhân loại đã dự phần nghiên cứu trong sáu nghìn năm, đã được Đấng Tạo Dựng vô hạn mở ra trong tâm trí họ. Họ trò chuyện với cỏ cây hoa lá, thu thập từ chúng sự huyền nhiệm của sự sống chúng. Với mọi sinh vật sống, từ những loài dưới nước hùng mạnh chơi giỡn giữa các vùng nước cho đến loài côn trùng bay dưới ánh sáng mặt trời, A-đam đều quen thuộc. Người đã đặt tên cho mỗi loài của nó, và người đã quen biết bản chất và thói quen của tất cả. Sự vinh hiển của Đức Chúa Trời nơi các tầng trời, vô số thế giới của vũ trụ trong sự tuần hoàn có trật tự của chúng, sự quân bình các đám mây, sự huyền bí về ánh sáng và âm thanh, về ngày và đêm, tất cả đều dạy cho bậc cha mẹ đầu tiên của nhân loại. Trên mỗi chiếc lá của rừng hoặc viên đá của từng ngọn núi, trong mỗi ngôi sao sáng chói, trên mặt đất và không khí và bầu trời, đều ghi khắc danh của Đức Chúa Trời. Trật tự và sự hài hòa của sự tạo thế đã nói lên cho họ thấy về trí tuệ và quyền năng vô hạn của Ngài. A-đam và Ê-va đã không ngừng khám phá ra một sự hấp dẫn lạ lùng lấp đầy trái tim họ một tình yêu sâu sắc hơn và gọi lên những lời bày tỏ lòng biết ơn mỗi ngày.” – Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, trang 50, 51.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Nếu Đức Chúa Trời dự định lúc ban đầu rằng học đường hay việc làm là cơ hội để con người gặp gỡ Ngài và sự sáng tạo của Ngài, thì chúng ta có còn giữ ý định ấy của Chúa trong hoạt động của mình ngày nay không? Làm thế nào chúng ta có thể thân quen với Chúa hơn qua việc làm của chúng ta (việc làm ăn lương, hay trong ngành giáo dục, hay từ nguyện, hay qua các mục vụ, v. v.)?
2. Khi chúng ta xem xét sự khéo léo và quỷ quyết của Sa-tan trong Vườn Địa đàng, rất dễ làm chúng ta trở nên bức tức với sự yếu đuối của chính con người chúng ta. A-đam và Ê-va biết rằng Chúa rất gần gũi, nhưng họ đã chấp nhận sự thật nửa vơi của con rắn. Làm thế nào để chúng ta, là những kẻ không được có sự kề bên Chúa như họ, vẫn tìm thấy sức mạnh từ Ngài để giúp chúng ta vượt qua cám dỗ?
3. Thảo luận câu hỏi về thẩm quyền, và tại sao việc tuân theo thẩm quyền ấy lại rất quan trọng? Điều gì xảy ra khi các vai trò của thẩm quyền không còn rõ ràng? Làm thế nào thẩm quyền có thể bị lạm dụng, và chúng ta phải phản ứng cách nào khi điều ấy xảy ra?